

**T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

ESAS NO : 2025/447
KARAR NO : 2025/555
KARAR TR : 22/09/2025

ÖZET: 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 86. maddesi uyarınca tahakkuk ettirilen eksik prim borcuna yönelik re'sen borç bildirimini iptaline ilişkin davanın aynı madde gereğince ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T. Ç. Ç. V. İ. T. T. Ü. Y. İ. P. Ü. N. S. D. T. İ. V. İ. S. T. L. T. D. Ş. T. İ.
Vekili : Av. Z. Ç.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekilleri : Av. H. T., Av. A. G.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkiline ait işyerinde yapılan denetim sonucunda düzenlenen rapora istinaden, çalışan Ö. T.'ın 14/11/2023 tarihinde sigortasız çalıştırıldığından bahisle, toplam 28.191,22 TL prim, işsizlik ve damga vergisi borcu tahakkuk ettirildiğini, bu borca itiraz edildiğini ancak, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Diyarbakır Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Bismil Sosyal Güvenlik Merkezinin 16/07/2024 tarih ve E-92346927-202.01.01-98338722 sayılı ve 8 Karar Nolu Komisyon kararı ile itirazın reddedildiğini belirterek, itirazın reddine dair 16/07/2024 tarih ve 8 karar numaralı komisyon kararının iptaline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Diyarbakır 4. İdare Mahkemesi 07/10/2024 tarih ve E.2024/920, K.2024/915 sayılı kararı ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle 2577 Sayılı İdarî Yargılama Usûlü Kanunu'nun 15/1-a bendi gereğince davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...5510 sayılı Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Prim Belgeleri ve İşyeri Kayıtları" başlığını taşıyan 86'ncı maddesinde, "Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca, fiilen yapılan denetimler sonucunda veya işyeri kayıtlarından yapılan tespitlerden ya da kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde veya kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı anlaşılan sigortalılara ait olup, bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir. İşveren, bu maddeye göre tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde, ilgili Kurum ünitesine itiraz edebilir. İtiraz, takibi durdurur. İtirazın reddi halinde, işveren kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili iş mahkemesine başvurabilir. Yetkili mahkemeye başvurulması, prim borcunun takip ve tahsilini durdurmaz. Mahkemenin Kurum lehine karar vermesi halinde, 88 inci ve 89 uncu maddelerin prim borcuna ilişkin hükümleri uygulanır." hükmüne;

Anılan Kanunun "Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı 101'inci maddesinde ise, "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili

ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür.” hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; T. Ç. Ç. V. İ. T. T. Ü. Y. İ. P. Ü. N. S. D. T. İ. V. İ. S. T. L. T. D. Ş. T. İ.ne, 5510 sayılı Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 86. maddesi uyarınca prim alacağı ile gecikme zammı olmak üzere toplam 28.191,22-TL tahakkuk ettirilen prim borcuna yapılan itirazın reddine dair 16/07/2024 tarih ve 8 karar numaralı komisyon kararının iptaline karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda; yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden; 5510 sayılı Kanun uyarınca ilgililere uygulanan idari para cezalarının iptali istemiyle açılan davalarda idare mahkemelerinin görevli olduğu, ancak Kanun’un 86’ncı maddesinde belirtilen prim borcunun itirazına ilişkin uyuşmazlıkların İş Mahkemelerinde görüleceği anlaşılmış olup, bakılan uyuşmazlığın, davacının 5510 sayılı Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 86. maddesi uyarınca tahakkuk ettirilen prim alacağı ile gecikme zammı olmak üzere toplam 28.191,22-TL prim borcuna dair yapılan itirazın reddine ilişkin olduğu görüldüğünden aynı Kanunun 86’ncı maddesi uyarınca bu davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır...”

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. Bismil 1. Asliye Hukuk Mahkemesi (İş Mahkemesi sıfatıyla) 16/01/2025 tarih ve E.2024/363, K.2025/6 sayılı kararı ile, davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğinden, HMK'nun 114/1-b ve 115/2 maddeleri gereğince yargı yolu caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

“... 5510 sayılı Kanun'un 102 nci maddesinin ilk fıkrasında, işveren bakımından idari para cezası uygulanması gereken eylem ve aykırılıklar sıralanmış; 4 üncü fıkrasında, idari para cezalarının ilgiliye tebliğ ile tahakkuk edeceği, tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılacağı veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebileceği, itirazın takibi durduracağı, Kurumca itirazı reddedilenlerin, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilecekleri, bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması durumunda idari para cezasının kesinleşeceği; 6 ncı fıkrasında, mahkemeye başvurulmasının idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmayacağı, tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ödenmeyen idari para cezalarının, gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edileceği açıklanmıştır.

Her ne kadar idare mahkemesince uyuşmazlığın esasına yönelik olarak prim borcunun tahsiline yönelik itiraz olarak değerlendirme yapılmışsa da; uygulanan idari para cezası olup eksik prim borcunun tahsili amacıyla değil, dayanağını 102 maddeden alan ve sırf yasada öngörülen iş ve işlemlerin yerine getirilmemesi nedeniyle uygulanan idari para cezasıdır.

Davacı tarafça işbu davada henüz ödeme emrine konu olmayan idari para cezasının ve dolayısıyla idari para cezasına ilişkin itirazın reddine dair komisyon kararının iptalinin talep edildiği, davacının, idari para cezasının iptaline ilişkin talebinin 2577 sayılı Kanun'un 2 ve 5510 sayılı Kanun'un 102 nci maddelerine göre idari yargının görev alanına girdiği belirgin olup, somut olayda, 5510 sayılı Kanun'un 101 inci maddesi hükümlerine göre sınırlı yetki ile donatılmış iş mahkemesi görevli olmayıp idari yargının görevli olması gerektiği anlaşılmakla, ilk derece mahkemesince yukarıda belirtilen hususlar dikkate alınarak dava şartı olan yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesinde bir isabetsizlik bulunmamaktadır. Yargıtay 10. Hukuk Dairesi'nin 2024/2221 E., 2024/2660 K., Yargıtay 10. Hukuk Dairesi'nin 2023/12253 E., 2024/2529 K., Yargıtay 10. Hukuk Dairesi'nin 2022/6482 E., 2022/9965 K., sayılı ilamları da bu yöndedir...”

5. Davacı vekilinin, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Bismil 1. Asliye Hukuk Mahkemesince (İş Mahkemesi sıfatıyla) adli yargı dava dosyası ve idari yargı dava dosyasına ilişkin bir kısım bilgi ve belgeler Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Prim belgeleri ve işyeri kayıtları" başlıklı 86. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik birinci fıkra: 15/7/2016-6728/48 md.) Bu Kanunun 4 üncü ve 5 inci maddesine tabi sigortalılar ile sosyal güvenlik destek primine tabi sigortalılar için işverenlerce Kuruma verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin şekli, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönemi, verilme süresi ve diğer hususlar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

...
(Değişik dördüncü fıkra: 21/3/2018-7103/67 md.) Ay içinde bazı iş günlerinde çalıştırılmayan ve ücret ödenmeyen sigortalıların eksik gün nedeni ve eksik gün sayısı, işverence ilgili aya ait aylık prim ve hizmet belgesinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesiyle beyan edilir. Sigortalıların otuz günden az çalıştıklarını gösteren eksik gün nedenleri ile bu nedenleri ispatlayan belgelerin şekli, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönemi, saklanması ve diğer hususlar Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(Değişik beşinci fıkra: 21/3/2018-7103/67 md.) Sigortalıların otuz günden az çalıştığını gösteren bilgi ve belgelerin Kurumca istenilmesine rağmen ibraz edilmemesi veya ibraz edilen bilgi ve belgelerin **geçerli** sayılmaması halinde otuz günden az bildirilen sürelerle ait aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi, yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı primler, bu Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

(Mülga altıncı fıkra: 13/2/2011-6111/40 md.)

(Değişik yedinci fıkra: 17/4/2008-5754/50 md.) Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca, fiilen yapılan denetimler sonucunda veya işyeri kayıtlarından yapılan tespitlerden ya da kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde veya kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı anlaşılan sigortalılara ait olup, bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir. İşveren, bu maddeye göre tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde, ilgili Kurum ünitesine itiraz edebilir. İtiraz, takibi durdurur. İtirazın reddi halinde, işveren kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili iş mahkemesine başvurabilir. Yetkili mahkemeye başvurulması, prim borcunun takip ve tahsilini durdurmaz. Mahkemenin Kurum lehine karar vermesi halinde, 88 inci ve 89 uncu maddelerin prim borcuna ilişkin hükümleri uygulanır.

...
Bu maddede belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde, 102 nci maddeye göre işlem yapılır.

..."

7. 5510 sayılı Kanun'un "Primlerin ödenmesi" başlıklı 88. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/52 md.)

...
Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri

hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. (Ek cümle: 18/5/2017-7020/16 md.) Cumhurbaşkanı, Kurumun 6183 sayılı Kanuna göre takip edilen alacakları için anılan Kanunun 48/A maddesini; en az üç yıl süreyle prim yükümlüsü olup son üç yıl içerisinde verilmesi gereken bildireleri kanuni sürelerinde vermiş olanlardan başvuru tarihi itibarıyla vadesi bir yılı geçmemiş borcunu borç ödemedeki hüsniyet sahibi olmasına rağmen ödeyememiş olanlar hakkında uygulamaya ve uyumlu prim borçlularını belirlemeye yetkilidir. (Ek cümleler: 28/11/2017-7061/87 md.) 6183 sayılı Kanunun 23 üncü maddesine göre Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince reddiyat yapılması durumunda anılan maddenin birinci fıkrasına göre yapılacak mahsuptan sonra Kurumun prim ve diğer alacaklarından muaccel olanlara mahsup yapılır. Kurumun tahsil ettiği prim ve diğer alacaklardan reddi icap edenler, istihkak sahiplerinin Kuruma olan muaccel borçlarına mahsubundan sonra Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine olan muaccel borçlara mahsup edilmek üzere reddolunur. Bu suretle yapılan ödemelerde, reddedilen tutarın Kuruma ve/veya alacaklı tahsil dairesinin hesabına geçtiği tarihte ödeme yapılmış sayılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Kurum tarafından müştereken belirlenir.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyumsuzlukların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz.

...

(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/52 md.) Sigortalılar ile tüzel kişilerin kasıt, kusur, hata veya yanılıcı beyanından kaynaklanmaması şartıyla, sigortalılarca ödenen prim ve prime ilişkin borcun noksan tahakkuk ettirildiğinin Kurumca sonradan tespit edilmesi hâlinde tespit edilen fark prime ilişkin borç aslına, tebliğ tarihinden itibaren 89 uncu maddenin ikinci fıkrasına göre gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanır.

...

8. 5510 sayılı Kanun'un "Bilgi ve belge isteme hakkı, bilgi ve belgelerin Kuruma verilme usûlü" başlıklı 100. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/59 md.)

5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kuruluşlar, döner sermayeli kuruluşlar ile diğer gerçek ve tüzel kişiler doğrudan, münferit olarak bilgi ve belge istenmesi hariç olmak üzere kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ise Kurumla yapılacak protokoller çerçevesinde, Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak hâller ile özel hayat ve aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa Kurum tarafından kişilerin sosyal güvenliğinin sağlanması, 6183 sayılı Kanuna göre Kurum alacaklarının takip ve tahsili ile bu Kanun kapsamında verilen diğer görevler ile sınırlı olmak üzere istenecek her türlü bilgi ve belgeyi sürekli ve/veya belli aralıklarla vermeye, bilgilerin elektronik ortamda görüntülenmesini sağlamaya, görüntülenen bu bilgilerin güvenliğini sağlamaya, muhafaza etmek zorunda oldukları her türlü belge ile vermek zorunda oldukları bilgilere ilişkin mikrofiş, mikrofilm, manyetik teyp, disket ve benzeri ortamlardaki kayıtlarını ve bu kayıtlara erişim veya kayıtları okunabilir hale getirmek için gerekli tüm sistem ve şifreleri incelemek için ibraz

etmeye mecburdurlar.

Bu madde kapsamında ilgili kişi, kurum ve kuruluşlar Kurumun belirleyeceği süre içerisinde söz konusu talebe cevap vermek ve gereken kolaylığı göstermekle yükümlüdürler.

(Değişik birinci cümle: 15/2/2018-7099/19 md.) Kurum, bu Kanun gereği verilecek her türlü belge veya bilginin internet, elektronik ve benzeri ortamda gönderilmesi hususunda, gerçek veya tüzel kişiler ile yazılı sözleşme ile yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişilere izin vermeye, bu kişileri aracı kılmaya veya zorunlu tutmaya, Kuruma verilmesi gereken her türlü belge, bildirme ve taahhütnamenin, gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara verilmesini mecbur kılmaya, söz konusu belgeleri diğer kamu idarelerine ait formlarla birleştirmeye ve bu belgeleri kamu idarelerinin elektronik bilgi işlem ortamından almaya, bu kişilere yapılacak bildirimleri Kuruma verilmiş saymaya, bu Kanunun uygulaması ile ilgili işveren, sigortalı ve diğer kurum, kuruluş ve kişilerin talepleri üzerine veya re'sen düzenleyeceği her türlü bilgi ve belgeyi bilgi işlem ortamında oluşturmaya, bu şekilde hazırlanacak olan bilgi ve belgelerin sadece internet ve benzeri iletişim ortamından ilgili kişilere verilmesini kararlaştırmaya yetkilidir. Elektronik ortamda hazırlanacak bilgi ve belgeler adli ve idari makamlar nezdinde resmi belge olarak geçerlidir.

Belge veya bilgileri internet, elektronik ve benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulan gerçek ve tüzel kişilerin, Kurumun bilgi işlem sistemlerinin herhangi bir nedenle hizmet dışı kalması sonucu belge ve bilgiyi, bu Kanunda öngörülen sürenin son gününde Kuruma gönderememesi ve muhteviyatı primleri de yasal süresi içinde ödeyememesi halinde, sorunların ortadan kalktığı tarihi takip eden beşinci işgününün sonuna kadar belge veya bilgiyi gönderir ve muhteviyatı primleri de aynı **sürede** Kuruma öder ise bu yükümlülükleri Kanunda öngörülen sürede yerine getirmiş kabul edilir.

(Ek fıkra: 18/2/2009-5838/3 md.) Üçüncü fıkra hükümleri çerçevesinde yetkilendirilen kamu idaresi, yetkilendirildiği hususlarla sınırlı olarak kendi mevzuatında yer alan yetkileri kullanabilir.

(Ek fıkra: 25/6/2009-5917/41 md.) Kurum, genel sağlık sigortalılarının bakmakla yükümlü oldukları kişilerin genel sağlık sigortasından yararlanmalarına esas bilgilerinin, sağlayacağı elektronik alt yapı üzerinden girilmesini kamu idarelerinden, işverenlerden ve bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalılardan isteme yetkisine sahiptir. Bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (10) numaralı bendinde belirtilen şartlara uygun olarak veya Kurumca belirlenecek sürede bilgi girişlerini yapmayanlar hakkında bu Kanunun 102 nci maddesine göre idari para cezası uygulanır.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

9. 5510 sayılı Kanun'un "Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

10. 5510 sayılı Kanun'un "Kurumca verilecek idarî para cezaları" başlıklı 102. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/60 md.)

Kurumca dayanağı belirtilmek suretiyle diğer kanunlarda aşağıda belirtilen fiiller için idari para cezası öngörülmüş olsa dahi ayrıca bu Kanunun;

...

e) 86 ncı maddesinin ikinci fıkrasındaki yükümlülüğü Kurumca yapılan yazılı ihtarla rağmen onbeş gün içinde mücbir sebep olmaksızın tam olarak yerine getirmeyenlere;

1) Bilânço esasına göre defter tutmakla yükümlü olanlar için, aylık asgari ücretin oniki katı tutarında,

...

idari para cezası uygulanır. İbrahim süresi geçirildikten sonra incelemeye sunulan ve

tümünün veya bir bölümünün geçersiz olduğu tespit edilen defter ve belgeler yönünden, ayrıca geçersizlik fiilleri için idari para cezası uygulanmaz, sadece tutulan defter türü dikkate alınarak bu bendin (1), (2) ve (3) numaralı alt bentlerine göre idari para cezası uygulanır.

...

İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir.

İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. (İptal üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 28/11/2013 tarihli ve E.: 2013/40, K.: 2013/139 sayılı Kararı ile.) (...)

Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

..."

11. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un "Çeşitli Mali Hükümler" başlıklı 37. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/09/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği görülmekte ise de; dava konusuna ilişkin bilgi ve belgeler ile idari yargı kararının kesinleşme durumunu gösteren bir örneğinin dosyada bulunduğu, bu nedenle idari yargı dosyasının istenilmediği ve sonuçta usule ilişkin başka bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davacı şirket çalışanı Ö.T'nin 14/11/2023 tarihinde sigortasız çalıştırıldığından bahisle, 5510 sayılı Kanun'un 86. maddesi uyarınca sigortalı işe giriş, aylık

prim ve hizmet belgesi ile işten ayrılış bildirgelerinin yasal süresi içerisinde verilmemesinden kaynaklanan ve re'sen tahakkuk ettirilen eksik prim borcu, eksik işsizlik prim borcu, bunlara bağlı damga vergisi ile gecikme zammına karşı davacı tarafından yapılan itirazın Komisyon kararı ile reddi üzerine, bu işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

15. Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendiğinde; 5510 sayılı Kanun'un 86. maddesi uyarınca tahakkuk ettirilen eksik sigorta prim borçları ile eksik işsizlik prim borçlarının dava tarihi itibarıyla itiraza konu edilip kesinleşmediği, bir başka ifadeyle, tahsil aşamasında olmadığı; bu yasal başvuruların yapılmaması ya da davaların reddi hallerinde anılan bu Kurum alacaklarının kesinleşip aynı Kanun'un 88. maddesi uyarınca da Kurumun prim ve idari para cezaları dahil diğer alacaklarının tahsiline yönelik 6183 sayılı Kanun'un uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözülmesinde iş mahkemelerinin görevli olduğu düzenlenmiştir.

16. Bu düzenlemelere göre, somut olayda tahakkuk ettirilen prim borçları, buna bağlı damga vergisinin gecikme zamlarıyla birlikte dava tarihi itibarıyla kesinleşmeyip tahsil aşamasına geçilmediği, uyuşmazlığın 5510 sayılı Kanun'un 86. maddesinde belirtilen prim borcunun hesaplanmasına ilişkin olduğu, aynı Kanun'un 102. maddesi uyarınca verilen idari para cezasına ilişkin olmadığı anlaşıldığından, prim borcuna yönelik itirazın komisyon tarafından reddi üzerine yasal süresi içinde açılan davanın 5510 sayılı Kanun'un 86. maddesinin değişik 7. fıkrası gereğince iş mahkemesinde görülmesi ve çözülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bismil 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin (İş Mahkemesi sıfatıyla) 16/01/2025 tarih ve E.2024/363, K.2025/6 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bismil 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin (İş Mahkemesi sıfatıyla) 16/01/2025 tarih ve E.2024/363, K.2025/6 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

22/09/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Nilgün
TAŞ

Üye
Doğan
AĞIRMAN

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

